

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 3S/73/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1019200211
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová, LL.M
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1019200211.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Vladimíry Slobodovej LL.M a členov senátu JUDr. Davida Žáka a JUDr. Daniely Uhríkovej v právnej veci žalobcu: RASLEGAL, s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 36 855 561, právne zastúpený: PROVENTUS/advokáti s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 50 145 126, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.69594-14/2018-BA zo dňa 4. decembra 2018, takto

rozhodol:

I. Správny súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému právo na náhradu trov konania a trov kasačného konania voči žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Dňa 17.09.2018 bola žalovanému doručená žiadosť žalobcu zo dňa 14.09.2018 o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 211/2000 Z.z.“ alebo ako „zákon o slobode informácií“), v ktorej žalobca žiadal o sprístupnenie dokumentov, resp. informácií, a to

a) zoznamu všetkých vecí (v rozsahu mena a priezviska/obchodného mena žalobcu a žalovaného, konajúceho súdu, spisovej značky veci a predmetu konania - požadovanej náhrady škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla voči tretím osobám výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania) pri nárokoch na náhradu škody podľa § 238 zákona o sociálnom poistení, v ktorých Sociálna poisťovňa vystupuje/vystupovala ako žalobca,

b) všetkých súdnych rozhodnutí vo veci samej, t. j. súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu, dovolacieho súdu, prípadne Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to vo všetkých veciach zo zoznamu podľa písm. a. vyššie,

c) všetkých žalôb a podaní žalobcu vo veciach zo zoznamu podľa písm. a. vyššie.

2. Žalovaný žiadosť zo dňa 14.09.2018 vybavil rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 05.11.2018, ktorým žiadosť o sprístupnenie požadovanej informácie podľa § 18 ods. 2 zákon o slobode informácií v znení neskorších predpisov v spojení s § 46 a § 47 Správneho poriadku nevyhovel.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. V odvolaní zo dňa 27.11.2018, doručenom žalovanému toho istého dňa žalobca k tvrdeniu týkajúceho sa vytvorenia zoznamu všetkých súdnych

konaní podľa bodu a) žiadosti namietal, že vyňatie požadovaných informácií z určitého celku (dokumentácie, listín) nemožno považovať za vytvorenie novej informácie, pretože v uvedenom prípade nedochádza ku žiadnym kvalitatívnym zmenám týchto informácií a nemení sa ich podstata, a teda na sprístupnenie požadovaných informácií postačovalo jednoduché vyhľadanie a zhromaždenie údajov zo systému Sociálnej poisťovne. K informáciám požadovaným k bodu a), b), c) žiadosti žalobca v odvolaní uviedol, že správny orgán nemôže zamietnuť sprístupnenie všetkých požadovaných informácií (napr. celého dokumentu obsahujúce osobné údaje) kvôli ochrane osobných údajov, musí takéto informácie iba vylúčiť a ostatné informácie je povinný sprístupniť. Nie je preto možné zamietnuť prístup ku všetkým informáciám nachádzajúcim sa v dokumente z dôvodu, že iba niektoré informácie podliehajú ochrane.

4. O odvolaní rozhodol žalovaný žalobou napadnutým rozhodnutím č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 04.12.2018, odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie sociálnej poisťovne o odmietnutí sprístupnenia informácie č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 05.11.2018 potvrdil.

5. V odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný uviedol, že s poukazom na § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií, je žalovaný povinný sprístupňovať len informácie, ktoré má k dispozícii.

6. K sprístupneniu zoznamu všetkých súdnych konaní podľa bodu a) žiadosti (v rozsahu mena a priezviska/obchodného mena žalobcu a žalovaného, konajúceho súdu, spisovej značky veci a predmetu konania - požadovanej náhrady škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla voči tretím osobám výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania) podľa § 238 zákona o sociálnom poistení, v ktorých Sociálna poisťovňa vystupuje/vystupoval ako žalobca, žalovaný uviedol, že nemá vytvorený žiadny zoznam, žiadnu databázu súdnych konaní, teda informácie nemá k dispozícii. Zákon o slobode informácií neukladá povinnej osobe povinnosť vytvárať informácie, ktoré v čase podania žiadosti neexistujú alebo neboli vytvorené, a ktorých sprístupnenie by vyžadovalo ich vytvorenie, t. j. vykonanie operácií a výpočtov s určitými existujúcimi informáciami za účelom vytvorenia nových informácií.

7. Súčasne nie je povinný sprístupňovať informácie, ktoré sú k dispozícii, ale ktoré je potrebné spracovať takým spôsobom, že sa z nich po spracovaní stanú kvalitatívne odlišné alebo nové informácie a nie je povinný zoradovať informácie do tabuliek alebo ich usporadúvať podľa kritérií stanovených žiadateľom. Za účelom vyhovievania žiadosti by žalovaný musel vytvoriť novú informáciu, teda zoznam súdnych sporov, v ktorom by boli uvedené všetky údaje, ktoré požaduje žiadateľ a to meno a priezvisko/obchodné meno žalobcu a žalovaného, konajúci súd, spisovú značku veci a predmet konania, ktoré by musela vypísať z jednotlivých súdnych konaní. V danom prípade nejde iba o mechanické vyhľadanie a zhromaždenie údajov zo systému Sociálnej poisťovne, ktorými žalovaný disponuje. Žalovaný nemá požadovanú informáciu spracovanú v rozsahu a spôsobom, akým ju žiadal žalobca, čo je dôvodom, pre ktorý nie je povinný sprístupniť predmetnú informáciu.

8. Informáciou podľa zákona o slobode informácií je akýkoľvek obsah alebo jeho časť, najmä obsah záznamu na listine, záznamu uloženého v elektronickej podobe, v podobe zvukového záznamu, zvukovo-obrazového záznamu alebo audiovizuálneho diela, v akejkoľvek forme, zaznamenané na akomkoľvek nosiči. Vo všeobecnosti za informáciu možno považovať správu, údaj alebo poučenie, ktoré fyzická osoba alebo právnická osoba odovzdáva inej fyzickej alebo právnickej osobe, ktorej dovtedy známa nebola.

9. Zo zákona o slobode informácií nemožno vyvodzovať, že informáciou by malo byť zhromažďovanie, vyhľadávanie, resp. spracovanie údajov podľa požiadaviek a pokynov toho, kto poskytnutie informácie žiada. Rovnako zo zákona o slobode informácií nevyplýva, že by povinné osoby museli vykonávať na žiadosť žiadateľa také úkony, ktoré nesmerujú k výkonu ich právomoci, alebo vyhodnocovať, vyhľadávať alebo dokonca spracovávať materiály, požadované žiadateľom o informáciu. Žalobca môže požadovať len také informácie, ktoré má povinná osoba v reálnej dispozícii v originálnej podobe a ktoré je povinná poskytnúť bez toho, aby musel žalovaný tieto informácie vyhľadať, vyňať a takto zhromaždené údaje kvalitatívne spracovať.

10. Žiadosť žiadateľa o sprístupnenie informácií v predmetnej veci je ukážkou požiadaviek, na ktoré sa zákon o slobode informácií nevzťahuje. Nemôže sa na požiadavky takéhoto druhu vzťahovať preto, lebo odpoveď by si vyžiadala okamžité prechodné navýšenie existujúcich personálnych a technických kapacít príslušného organizačného útvaru na vyhľadanie a spracovanie odpovede zo

stoviek spisov (sprístupnenie informácie). Úlohou Sociálnej poisťovne nie je spracovávanie prehľadov, resp. poskytovanie údajov bez obmedzenia podľa požiadaviek žiadateľov, ale zákonom vymedzená činnosť.

11. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/31/2008, podľa ktorého zákon o slobode informácií v žiadnom ustanovení neukladá povinnému subjektu spracovávať údaje do určitých databáz, ak o to požiada žiadateľ a teda ani v predmetnej veci nemal žalovaný povinnosť takúto databázu vytvárať, alebo rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6SŽi/10/2012 (žalovaná Sociálna poisťovňa), ktorý konštatuje, že v prípade, ak žalovaná požadovanú informáciu nemá k dispozícii vo forme, v akej žalobca žiada informáciu sprístupniť, požadovanú informáciu nesprístupní, alebo na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžo/191/2015 (žalovaná Sociálna poisťovňa), podľa ktorého zákon o slobode informácií neukladá povinnej osobe, aby vyžiadané informácie spracovávala z údajov zo spisov podľa požiadaviek toho, kto o poskytnutie informácií žiada, žalobcom požadované údaje by si vyžadovali zhromažďovanie, vyhodnocovanie, sčítavanie a spracovanie množstva údajov do inej formy, v akej sa u žalovanej nachádzajú a spracovaním požadovaných informácií by sa tak z nich stali kvalitatívne nové informácie.

12. Žalovaný potvrdil právny názor uvedený v prvostupňovom rozhodnutí, že okrem toho, že Sociálna poisťovňa nemá uvedený zoznam vytvorený, informácie o mene, priezvisku, obchodnom mene žalovaného a predmete konania podľa bodu a) žiadosti, sú informáciami, ktoré sa týkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, informáciami o osobných údajoch fyzickej osoby a súčasne informáciami, ktoré sú zhromaždené v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, ktorá ich môže poskytovať iba v súlade s § 9 zákona o slobode informácií a § 170 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Vzhľadom na to, že Sociálna poisťovňa nedisponuje súhlasom dotknutých osôb, na základe ktorého by mohli byť uvedené informácie poskytnuté a taktiež neexistuje osobitný právny predpis, z ktorého by vyplývala povinnosť Sociálnej poisťovne požadované informácie poskytnúť bez súhlasu dotknutých osôb, uvedené informácie nebolo možné žiadateľovi sprístupniť.

13. K sprístupneniu informácií podľa bodu b) žiadosti a to všetkých súdnych rozhodnutí vo veci samej, t. j. súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu, dovolacieho súdu, prípadne Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to vo všetkých veciach zo zoznamu podľa bodu a) žiadosti odvolací orgán uvádza, že prvostupňový orgán správne rozhodol, ak v rozhodnutí č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 5. novembra 2018 žalovaný argumentoval, že nemôže sprístupniť súdne rozhodnutia z dôvodu, že súdne rozhodnutia sa týkajú konkrétnej fyzickej osoby a obsahujú informácie týkajúce sa osobnosti a súkromia fyzickej osoby, sú informáciami o osobných údajoch fyzickej osoby podľa § 9 zákona o slobode informácií a súčasne obsahujú aj informácie z informačného systému Sociálnej poisťovne, a to napr. osobné údaje, údaje o právnickej osobe, údaje o konkrétnych dávkach sociálneho poistenia a pod., ktoré Sociálna poisťovňa môže poskytnúť len so súhlasom dotknutej osoby, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Navyše povinnosť zverejňovať a sprístupňovať verejnosti právoplatné rozhodnutia vo veci samej majú súdy podľa § 82a ods. 1 a 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 36a ods. 1 a 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktoré ich pri zverejňovaní aj anonymizujú.

14. K sprístupneniu informácií podľa bodu c) žiadosti a to všetkých žalôb a podaní žalobcu vo veciach zo zoznamu podľa bodu a) žalovaný uviedol, že žaloby a podania v konaniach o nárokoch na náhradu škody podľa § 238 zákona o sociálnom poistení, obsahujú informácie týkajúce sa osobnosti a súkromia fyzickej osoby, sú informáciami o osobných údajoch fyzickej osoby a súčasne obsahujú aj informácie z informačného systému Sociálnej poisťovne, ktoré žalovaný môže vo väzbe na § 9 zákona o slobode informácií a § 170 zákona o sociálnom poistení, poskytnúť len so súhlasom dotknutej osoby, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Vzhľadom na to, že žaloby a podania žalobcu môžu obsahovať osobné údaje, alebo údaje z informačného systému Sociálnej poisťovne, napr. výška vyplácaných/vyplatených dávok fyzickej osobe, údaje týkajúce sa zdravotného stavu fyzickej osoby a pod., tieto nie je možné ani anonymizovať tak, aby nejaká časť mohla byť sprístupnená. Žaloby a podania Sociálnej poisťovne ako žalobcu sú uložené v súdnom spise na súde, pričom podľa 97 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku právo nahliadať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a kópie, alebo požiadať súd o vyhotovenie kópií za úhradu vecných nákladov majú iba strany (žalobca a žalovaný) a ich zástupcovia,

a inej osobe ako osobe uvedenej v odseku 1, môže súd povoliť nahliadnúť do spisu a robiť si z neho výpisy a odpisy, ak sú na to vážne dôvody a práva strany tým nemôžu byť dotknuté.

II. Žaloba

15. Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti vyššie opísaného rozhodnutia žalovaného, ktoré považoval za nezákonné, žiadal ho zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

16. K bodu a) infožiadosti (zoznamu všetkých vecí pri nárokoch na náhradu škody podľa § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v ktorých vystupuje/vystupovala Sociálna poisťovňa ako žalobca) nesúhlasil žalobca nesúhlasil s tvrdením, že správny orgán je povinný sprístupňovať len tie informácie, ktoré má k dispozícii, pričom nie je povinný vytvárať informácie, ktoré v čase podania žiadosti neexistujú alebo neboli vytvorené, a ktorých sprístupnenie by vyžadovalo ich vytvorenie, t. j. vykonanie operácií a výpočtov s určitými existujúcimi informáciami za účelom vytvorenia nových informácií. Nesúhlasil ani s tvrdením, že správny orgán nie je povinný sprístupňovať informácie, ktoré síce má k dispozícii, avšak ktoré je potrebné spracovať takým spôsobom, že sa z nich stanú kvalitatívne odlišné alebo nové informácie.

17. Žalobca sporoval názor žalovaného, že sprístupnením informácií podľa predmetnej infožiadosti sa má vytvoriť nová informácia a že sa spracovaním týchto informácií vzniknú kvalitatívne odlišné alebo nové informácie.

18. Žalovaný pripustil, že vyžiadanými dokumentmi (informáciami) disponuje, no údajne nemá vytvorený zoznam všetkých súdnych konaní v zmysle požiadaviek a na základe uvedeného dospel k záveru, že v zmysle infožiadosti tieto informácie nemá k dispozícii.

19. Podľa žalobcu je v niektorých situáciách náročné určiť, kedy ide iba o vyhľadanie a zhromaždenie požadovaných informácií, a kedy už môžeme hovoriť o vytvorení kvalitatívne novej informácie. Dôležitým aspektom pre rozpoznanie týchto situácií je tzv. „intelektuálna náročnosť“ činnosti, ktorá je potrebná pre spracovanie odpovede na žiadosť. S uvedeným aspektom sa žalovaný v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal, iba skonštatoval, že v danom prípade by musel údajne vytvoriť (akúsi) novú informáciu, nezrejmil však, ako k tomuto tvrdeniu dospel.

20. Žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí obmedzil iba na prosté konštatovanie, že nemá nami požadované informácie spracované podľa požiadaviek žalobcu. Tento názor považoval žalobca za absurdný a nezákonný. Žalobca objektívne nepozná a ani nemôže poznať presnú internú štruktúru (systém), v ktorej jednotlivé informácie žalovaný spracováva. Zákon o slobode informácií však žiadateľovi dovoľuje uviesť podmienky pre sprístupnenie požadovaných informácií podľa vlastne stanovených špecifikácií/kritérií. Týmto spôsobom dochádza k uľahčeniu vybavenia žiadosti o informácie povinnou osobou, keďže táto vie presne identifikovať, o sprístupnenie akých dokumentov má žiadateľ záujem a tieto mechanicky vyselektovať.

21. Vyňatie požadovaných informácií z určitého celku (dokumentácie, listín) nemožno považovať za vytvorenie novej informácie ako sa zjavne žalovaný nesprávne domnieva. V uvedenom prípade totiž nedochádza ku žiadnym kvalitatívnym zmenám týchto informácií a nemení sa ani ich podstata. Ak by sa prosté vyhľadanie a zhromaždenie požadovaných dokumentov z obsiahlejšej databázy považovalo za vytváranie novej informácie, išlo by o protiústavný výklad zákona. Žalovaný ako povinná osoba by v dôsledku takého výkladu de facto nemusel poskytovať žiadne informácie, čo by znamenalo popretie ústavnej povinnosti poskytovať informácie zakotvenej v čl. 26 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

22. Je pochopiteľné, že žalovaný nemá vytvorené desiatky alebo stovky databáz údajov tak, aby mohol na akúkoľvek infožiadosť odpovedať bez mechanickej selekcie podľa žiadateľom požadovaných kritérií. Nemôže totiž predvídať, aké kritériá si žiadateľ zvolí a teda je samozrejmosťou, že v rámci odpovede na každú infožiadosť musí pristúpiť k mechanickej selekcii svojich databáz. To ale nie je dôvodom na odmietnutie sprístupnenia požadovaných informácií/dokumentov, pretože nejde o vytváranie „nových“ informácií.

23. Žalovaný podľa žalobcu vôbec neskúmal a ani neodôvodnil, akými úvahami sa riadil pri posúdení „intelektuálnej náročnosti“ činnosti týkajúcej sa sprístupnenia informácií. Napadnuté rozhodnutie síce obsahuje citácie právnych predpisov (a spravidla ide o predpisy, ktoré s danou záležitosťou nemajú žiadny súvis), avšak absentuje uvedenie logickej súvzťažnosti medzi výrokom o danej skutočnosti a týmito predpismi.

24. Neobstojí ani argument žalovaného, že by si sprístupnenie informácií vyžiadalo okamžité prechodné navýšenie existujúcich personálnych a technických kapacít príslušného organizačného útvaru na vyhľadanie a spracovanie odpovede zo stoviek spisov.

25. Pokiaľ žalovaný vo svojom rozhodnutí poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4Sžso/31/2008, sp. zn. 6Sži/10/2012, sp. zn. 10 Sžo/191/2015), tieto žalovaný uvádzal bez akejkoľvek bližšej spojitosti s danou vecou, závery citovaných rozhodnutí žalovaný ďalej nerozvádza, ani nijak neodôvodňuje.

26. Žalobca vyjadril presvedčenie, že správny orgán nemusel pre sprístupnenie dokumentov podľa bodu a) žiadosti o sprístupnenie informácií vytvoriť žiadnu novú informáciu. Je nemysliteľné, aby žalovaný nemal prehľad o tom, v akých veciach je sporovou stranou, dokonca žalobcom, osobitne za situácie, keď pri hájení svojich práv využíva aj externé právne zastúpenie advokátmi (čo financuje z verejných prostriedkov). Uvedenú databázu teda zjavne má, akurát ju nie je ochotná sprístupniť, čo ale nie je liberačným dôvodom. Podľa žalobcu na sprístupnenie požadovaných informácií postačovalo jednoduché vyhľadanie a zhromaždenie údajov zo systému Sociálnej poisťovne. Tento dôvod odmietnutia sprístupniť informáciu preto v kontexte uvedeného neobstojí.

27. Žalobca namietal tvrdenie uvedené v napadnutom rozhodnutí, že dôvodom nesprístupnenia informácie podľa bodov a), b) a c) bola ochrana osobných údajov fyzických osôb a absentujúceho súhlasu pre takéto zverejnenie.

28. Odôvodnenie svojho tvrdenia však žalovaný obmedzil iba na odcitovanie jednotlivých ustanovení právnych predpisov bez ich logického prepojenia na predmetný skutkový stav. Žalobca teda nepoznal skutočné pohnútky, ktoré viedli žalovaného k potvrdeniu nesprístupnenia vyžiadanych informácií.

29. Vychádzajúc z napadnutého rozhodnutia je nesporné, že žalovaný je povinnou osobou v zmysle zákona o slobode informácií a je zrejmé, že žalobcom vyžiadané informácie má žalovaný k dispozícii, keďže ich vedie vo svojom informačnom systéme.

30. S poukazom na znenie § 12 zákona o slobode informácií žalovaný zdôraznil, že ak sú medzi požadovanými informáciami aj informácie, ktoré sú podľa zákona zo sprístupnenia vylúčené, žalovaný nemôže zamietnuť sprístupnenie všetkých požadovaných informácií (napr. celého dokumentu obsahujúceho aj osobné údaje), ale musí takéto informácie vylúčiť (napr. urobiť nečitateľnými začernením, prekrytím a pod.) a ostatné informácie je povinný sprístupniť.

31. Nie je podľa žalobcu možné zamietnuť prístup ku všetkým informáciám nachádzajúcim sa v požadovanom dokumente z dôvodu, že iba niektoré informácie podliehajú ochrane. Prijmúc opačnú argumentáciu, žalovaný by nebol povinný zverejniť žiadne informácie, pričom uvedené by však bolo v hrubom rozpore s účelom zákona a zároveň aj absurdné. Práve za účelom opísaného postupu sa využíva anonymizácia, no žalovaný v napadnutom rozhodnutí neuvádza, z akého dôvodu tento spôsob ochrany nevyužil vo vzťahu k údajom, ktoré považuje za osobné.

32. Žalobca dodal, že je otázne, či samotné meno a priezvisko je takým údajom, ktorý bez ďalšieho naplní znaky osobného údajja. Pričom podľa jeho názoru to tak nie je, pretože podľa jednoduchého mena a priezviska je spravidla konkrétna osoba neidentifikovateľná.

33. Žalobca poukázal na znenie článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, na základe ktorého právo na informácie môže byť obmedzené, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti. Rozhodnutie žalovaného narúša ústavnú požiadavku proporcionality pri obmedzovaní

základných práv a požiadavku minimalizácie zásahu do ústavného práva na informácie. Žalovaný rozhodol nezákonne, keď odmietol sprístupniť vyžiadané dokumenty z dôvodu, že sa v nich údajne nachádzajú aj údaje podliehajúce ochrane. Bol povinný v zmysle zákona sprístupniť predmetné informácie v upravenej forme, a to bez osobných údajov, na základe ktorých by bolo možné identifikovať fyzickú osobu.

III.

Vyjadrenie žalovaného

34. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zotrval na svojom doterajšom právnom názore, žalobu považoval za nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť.

35. Pokiaľ ide o argumentáciu proti jednotlivým žalobným námietkam, tá bola obdobná, akú žalovaný použil v odôvodnení správnou žalobou napadnutého rozhodnutia.

36. Na podporu svojich tvrdení odôvodňujúcich nesprístupnenie žalobcom požadovaných informácií žalovaný poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžik/1/2017, 10SŽI/2/2016, 4Sžso/31/201810Sžo/191/2015.

37. Žalovaný nemohol vyhovieť žalobcovi a sprístupniť mu informácie v ním požadovanej podobe, pretože tieto by musel vytvárať z približne z 50.000 regresných spisov, čo by vzhľadom na personálne a technické možnosti nemohol. Navyše sa žalobcom požadované informácie týkali osobnosti a súkromia fyzických osôb, osobných údajov fyzických osôb. Súčasne išlo o informácie zhromažďované v informačnom systéme žalovaného a na ich sprístupnenie by bol potrebný súhlas dotknutých osôb alebo by sa mohli sprístupniť až po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon.

IV.

Relevantná právna úprava

38. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

39. Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

40. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

41. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon, alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

42. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nemá spôsobilosť na právne úkony, taký súhlas môže poskytnúť jej zákonný zástupca. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba.

43. Podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z.z. povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy.

44. Podľa § 12 zákona č. 211/2000 Z.z. všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

45. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

46. Podľa § 170 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sociálna poisťovňa zhromažďuje údaje na výkon sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom a na plnenie funkcie prístupového bodu podľa § 120 ods. 5 vo vlastnom informačnom systéme. Používanie údajov zhromaždených v informačnom systéme je výhradným právom Sociálnej poisťovne.

47. Podľa § 170 ods. 2 zákona o sociálnom poistení sociálna poisťovňa môže poskytovať údaje zo svojho informačného systému len so súhlasom fyzických osôb a právnických osôb, ktorých sa údaje priamo týkajú, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Sociálna poisťovňa môže údaje podľa odseku 1 bez súhlasu dotknutých fyzických osôb a právnických osôb poskytnúť tretím osobám len v rozsahu potrebnom na výkon činností súvisiacich s vymáhaním a postupovaním pohľadávok. Na prenos údajov na výkon sociálneho poistenia potrebných pre nositeľov sociálneho poistenia členského štátu Európskej únie, štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore, Švajčiarskej konfederácie a štátu, s ktorým má Slovenská republika uzatvorenú zmluvu o sociálnom zabezpečení, sa nevyžaduje súhlas dotknutej osoby. Na poskytovanie osobných údajov v súvislosti s plnením funkcie prístupového bodu podľa § 120 ods. 5 sa nevyžaduje súhlas dotknutej osoby.

48. Podľa § 1 písm. a), písm. b) zákona č. 18/2018 Z.z. tento zákon upravuje ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným spracúvaním ich osobných údajov (písm. a/), práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb (písm. b/).

49. Podľa § 2 zákona č. 18/2018 Z.z. osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa identifikovanej fyzickej osoby alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora, iného identifikátora, ako je napríklad meno, priezvisko, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, alebo online identifikátor, alebo na základe jednej alebo viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú identitu, fyziologickú identitu, genetickú identitu, psychickú identitu, mentálnu identitu, ekonomickú identitu, kultúrnu identitu alebo sociálnu identitu.

50. Podľa § 78 ods. 6 a ods. 7 zákona č. 18/2018 Z.z. osobné údaje o dotknutej osobe možno získať od inej fyzickej osoby a spracúvať v informačnom systéme len s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby; to neplatí, ak poskytnutím osobných údajov o dotknutej osobe do informačného systému iná fyzická osoba chráni svoje práva alebo právom chránené záujmy, oznamuje skutočnosti, ktoré odôvodňujú uplatnenie právnej zodpovednosti dotknutej osoby, alebo sa osobné údaje spracúvajú na základe osobitného zákona podľa § 13 ods. 1 písm. c) a e). Ten, kto také osobné údaje spracúva, musí vedieť preukázať úradu na jeho žiadosť, že ich získal v súlade s týmto zákonom (ods. 6). Ak dotknutá osoba nežije, súhlas vyžadovaný podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu môže poskytnúť jej blízka osoba. Súhlas nie je platný, ak čo len jedna blízka osoba písomne vyslovila nesúhlas (ods. 7).

V.

Verejné vyhlásenie rozsudku

51. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“), ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa § 10, § 13 ods. 1 SSP preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného vrátane konania, ktoré mu prechádzalo a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

52. Správny súd rozhodol o žalobe bez nariadenia pojednávania dňa 12. júna 2025, pretože boli splnené podmienky podľa § 107 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 4 SSP. Účastníci konania o nariadenie pojednávania

vo veci nežiadali. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo dňa 16. apríla 2025 oznámené na úradnej tabuli súdu a súčasne zadané na zverejnenie na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR.

VI.

Právne posúdenie veci správnym súdom

53. Po preštudovaní obsahu spisu správny súd zistil, že vo veci už raz rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2S/30/2019-85 zo dňa 26.05.2021 tak, že zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ktorý však Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 4Svk/3/2022 zo dňa 30.04.2024 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

54. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, začal s účinnosťou od 01. júna 2023 vykonávať svoju činnosť Správny súd v Bratislave, na ktorý prešiel od 01. júna 2023 výkon súdnictva v správnej agende z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre. V súlade s platným a účinným rozvrhom práce správneho súdu bola vec po zrušení rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/30/2019-85 zo dňa 26.05.2021 rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. sp. zn. 4Svk/3/2022 zo dňa 30.04.2024 náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR pridelená do senátu 3S správneho súdu. Pred Správnym súdom v Bratislave je prejednávaná vec vedená pod sp. zn. 3S/73/2024.

55. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného č. 69594-14/2018/BA zo dňa 04.12.2018, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie žalovaného o odmietnutí sprístupnenia informácie č. XXXXXX-X/XXX-XX zo dňa 05.11.2018.

56. Správny súd uvádza, že zákon č. 211/2000 Z. z. predstavuje predpis verejného práva, upravujúci povinnosti povinných osôb pri aplikácii tohto zákona, ako aj rozsah práv jednotlivých oprávnených subjektov (žadateľov). Vzťah medzi povinnou osobou a žiadateľom je vzťahom vertikálnym a konanie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. je osobitným druhom administratívnoprávneho konania. Je založený na princípe generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, čo znamená, že povinné osoby sprístupňujú všetky informácie, okrem tých, u ktorých to zákon zakazuje. Zákaz však nemusí byť explicitne stanovený priamo zákonom č. 211/2000 Z. z., ale môže vyplývať aj z iných právnych predpisov verejného práva.

57. Povinná osoba nemá povinnosť sprístupniť akúkoľvek žiadanú informáciu. Informáciu povinná osoba sprístupní iba v takom prípade, ak ju má k dispozícii (§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.) a súčasne nie je daný niektorý zo zákonných dôvodov pre obmedzenie prístupu k informáciám vymedzený v § 8 až § 11 zákona č. 211/2000 Z. z.

58. Z § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. teda vyplýva, že povinná osoba má povinnosť poskytovať len informácie, ktoré má k dispozícii. Zákon č. 211/2000 Z. z. neukladá povinnej osobe povinnosť vytvárať na základe žiadosti žiadateľov informácie, ktoré v momente podania žiadosti neexistujú. Takisto jej zákon neukladá povinnosť spracovávať už existujúce informácie takým spôsobom, že sa z nich po spracovaní stanú kvalitatívne odlišné, resp. nové informácie.

59. V prejednáwanej veci bolo kľúčovým posúdenie, či žiadanými informáciami žalovaný vôbec disponuje, resp. ide o takú novú informáciu, ktorý by musel žalovaný vytvoriť na základe konkrétnej žiadosti žalobcu.

60. V tejto súvislosti dáva správny súd do pozornosti viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudok sp. zn. 2Sžo/190/2008 zo dňa 27.05.2009, rozsudok sp. zn. 8Sži/2/2010 zo dňa 09.12.2010, rozsudok sp. zn. 3Sži/5/2013 zo dňa 12.03.2014, rozsudok sp. zn. 5Sži/3/2011 zo dňa 15.12.2011), v zmysle ktorých zo zákona č. 211/2000 Z. z. nevyplýva povinnosť povinného subjektu vyhľadávať, získať, vyžadovať, zhromažďovať, vyhodnocovať alebo dokonca spracovávať materiály, požadované žiadateľom o informáciu, ak sa v ich originálnej podobe v jeho dokumentácii nenachádzajú. Rovnako zo zákona č. 211/2000 Z. z. nevyplýva, že by povinné osoby museli vykonávať na žiadosť oprávnených osôb také úkony, ktoré nesmerujú k výkonu ich právomoci alebo realizovať šetrenia, či kontrolnú alebo vyhodnocovaciu činnosť na požiadanie oprávnených osôb. Oprávnené osoby môžu

požadovať len informácie o takých im neznámych skutočnostiach, ktoré má povinná osoba k dispozícii, a ktoré je povinná na žiadosť poskytnúť. Rozširujúci výklad, podľa ktorého by povinná osoba musela spracovávať údaje do inej formy, ako je tá, v ktorej sa nachádzajú alebo poskytovať oprávnenej osobe kompletne podklady, ktoré má k dispozícii, by žiadosť o poskytnutie informácie v skutočnosti zmenil na pokyn nadriadeného, čo nie je účelom tohto zákona.

61. Správny súd taktiež poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžik/3/2020 zo dňa 26.05.2021, v ktorý v bode 26 vyslovil, že „Princíp prístupu k informácii znamená možnosť pozrieť sa na údaje, ktoré u povinnej osoby „ležia“, a s ktorými povinná osoba pracuje. Informáciou sa myslí to, čo sa u povinnej osoby v okamžiku opýtania nachádza alebo čo má k dispozícii. Táto povinnosť sa však netýka dopytov na názory, budúce rozhodnutia, vytváranie nových informácií (ktoré by musel povinný subjekt vytvoriť na konkrétnu žiadosť žiadateľa) ako sú rozbor, prognózy, porovnávacie prehľady, právne a iné výklady a podobne (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sž/7/2016 zo dňa 23. augusta 2017).“

62. Rovnako tak správny súd odkazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžik/2/2020 zo dňa 28.09.2022, v ktorom tento konštatoval, že „Je pravdou, že v prípade sprístupňovania informácií musí takmer vždy prebehnúť istý proces vyhľadávania či zhromažďovania, čo možno jednoznačne vyvodíť aj z ustanovenia § 17 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 211/2000 Z. z. Súčasne však tento proces musí byť v súlade s určitou mierou časovej, personálnej či odbornej náročnosti a jeho výsledkom nemá byť vytvorenie novej informácie.“

63. Ústavný súd Slovenskej republiky tiež vyslovil, že účelom základného práva na prijímanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Dohovoru (a zároveň účelom zákona č. 211/2000 Z. z.) nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaním žiadateľa (II. ÚS 184/03), ale zabezpečiť poskytovanie informácií verejnosti „primeraným spôsobom“ tak, aby nedochádzalo k paralyzovaniu činnosti orgánov verejnej moci ako povinných osôb, ktorých účel činnosti ustanovujú samostatné zákony (III. ÚS 96/2010-14). Ústava Slovenskej republiky v čl. 26 zaručuje právo na informácie a zároveň upravuje obmedzenia, ktoré je potrebné dodržiavať pri uplatňovaní práva na informácie tak, aby sa vytvorila primeraná rovnováha. Súd zdôrazňuje, že právo na informácie je právom ústavným, nie však právom absolútnym a možno ho obmedziť, ak tak ustanoví zákon.

64. Otázkou, za akých podmienok možno hovoriť o vytvorení kvalitatívne novej informácie v súvislosti so žiadosťou o poskytnutie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z., sa zaoberal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky aj v rozsudku sp. zn. 6Svk/6/2024 zo dňa 27.06.2024, v ktorom uviedol: „32. ...Prvotným predpokladom pre nevyhovenie žiadosti o informácie (teda pre nesprístupnenie požadovaných informácií) z dôvodu vytvorenia novej informácie je skutočnosť, že povinná osoba takýmito informáciami v požadovanom tvare, respektíve forme nedisponuje. Ďalší dôležitý predpoklad je založený na absencii povinnosti s takýmito informáciami disponovať, nakoľko aj v prípade, že by poskytnutie požadovaných informácií pre správny orgán objektívne predstavovalo potrebu vytvoriť novú informáciu, môže nastať situácia, kedy správny orgán nebude oprávnený poskytnúť takýchto informácií odoprieť, keď nerešpektovaním povinnosti evidovať požadované informácie sa nemôže zbaviť svojej povinnosti predmetné informácie poskytovať; vytvorením takýchto informácií by v podstate len napravoval svoje skoršie pochybenie. V prípade splnenia uvedených základných predpokladov je ďalej nevyhnutné riadne rozlíšiť, respektíve nájsť vhodné rozhraničenie medzi situáciou, kedy na jednej strane pôjde výlučne o vyhľadávanie a usporiadanie už existujúcich informácií do podoby zodpovedajúcej konkrétnej žiadosti o informácie a na strane druhej situáciou, kedy by zostavenie požadovaných informácií už predstavovalo „vytvorenie novej informácie“. Primárny dôvod takéhoto rozlíšenia spočíva v tom, že mnohé z požadovaných informácií nie je možné získať obyčajnou mechanickou kontrolou či už jednotlivých rozhodnutí, prípadne spisov, ale vyžaduje si náležité preštudovanie, vyhodnotenie a následné spracovanie informácií obsiahnutých v týchto rozhodnutiach, alebo spisoch, a to podľa požiadaviek vymedzených v konkrétnej žiadosti o informácie. Pod pojmom „vytvorenie novej informácie“ treba rozumieť jednak situáciu, kedy žiadateľ požaduje od povinnej osoby vypracovanie rozborov, analýz, referátov, poskytnutie odborných alebo politických stanovísk, prognóz, výkladov právnych predpisov, prípadne žiada od povinnej osoby, aby vyslovila určitý subjektívny názor na istú problematiku, pričom tieto informácie nemá povinná osoba vôbec vytvorené a jednak situáciu, kedy sa určitá informácia u povinnej osoby nachádza, avšak jej kvalifikovaným spracovaním vznikne kvalitatívne nová informácia (porovnaj znenie § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 428/2022 Z. z. účinného od 01.

januára 2023). Pokiaľ by sa teda na základe žiadosti zo strany povinnej osoby žiadalo nielen mechanické vyhľadávanie a zhromažďovanie údajov, ktoré mala povinná osoba k dispozícii, ale vyžadovalo by sa aj ich tzv. kvalifikované spracovanie, pre ktoré by bol príznačný určitý vyšší stupeň intelektuálnej náročnosti potrebnej pri príprave odpovedi na žiadosť (majúcej podobu napríklad štúdia, analýzy a podobne), išlo by o vytvorenie novej informácie, ktorej sprístupnenie možno odmietnuť z dôvodu, že takúto informáciu nemá povinná osoba k dispozícii. O vytvorenie novej informácie pôjde iba vtedy, ak k vytvoreniu odpovede na žiadosť nepostačuje obyčajné mechanické vyhľadávanie a zhromaždenie údajov, ktoré má povinný subjekt k dispozícii a ktoré sú predmetom príslušnej žiadosti, a súčasne je nevyhnutné s takýmito údajmi uskutočňovať ďalšie (napríklad analytické) spracovanie nad rámec jednoduchého „vtelenia“ do odpovede na príslušnú žiadosť. O vytvorenie novej informácie však nepôjde v prípade, kedy v súvislosti s vybavením príslušnej žiadosti sa vyžaduje vyhľadávanie vo viacerých dokumentoch, čo býva pomerne často spojené s časovou náročnosťou, nakoľko takéto prekážky predpokladajú použitie inštitútu predĺženia lehoty na sprístupnenie informácie, tak ako to predpokladá § 17 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z.

33. Zo znenia zákona č. 211/2000 Z. z. nemožno vyvodzovať, že informáciou je aj poskytovanie obsahu spisov, prípadne, že informáciou by malo byť „štatistické“ spracovanie údajov zo stoviek spisov podľa požiadaviek, respektíve pokynov toho, kto o poskytnutie informácie žiada. Z príslušného zákona tiež nevyplýva povinnosť, ktorá by povinnému subjektu ukladala povinnosť získať, vyžadovať, zhromažďovať, vyhodnocovať, vyhľadávať alebo dokonca spracovávať materiály požadované žalobcom ako žiadateľom o informáciu, ak sa v ich originálnej podobe v dokumentácii nenachádzajú. Rovnako zo zákona nevyplýva, že by povinné osoby museli vykonávať na žiadosť oprávnených osôb také úkony, ktoré nesmerujú k výkonu ich právomoci, alebo realizovať šetrenia, či kontrolu alebo vyhodnocovaciu činnosť na požiadanie oprávnených osôb. Oprávnené osoby môžu požadovať len informácie o takých im neznámych skutočnostiach, ktoré má povinná osoba k dispozícii a ktoré je povinná na žiadosť poskytnúť. Rozširujúci výklad, podľa ktorého by povinná osoba musela spracovávať údaje do inej formy, ako je tá, v ktorej sa nachádzajú, alebo poskytovať oprávnenej osobe kompletne podklady, ktoré má k dispozícii, by žiadosť o poskytnutie informácie v skutočnosti zmenil na pokyn nadriadeného, čo nebolo a nie je účelom zákona. Žiadosť o poskytnutie informácie má za cieľ sprístupniť verejnosti jej neznáme údaje vo veciach verejných bez toho, aby sa žiadosť stala pokynom na výkon určitých činností alebo postupu povinnej osoby. Marila by sa tým výkonná aj riadiaca funkcia nadriadených, kontrolných alebo dozor vykonávajúcich orgánov a do výkonu verejnej správy by zasahovali subjekty, ktoré za jej činnosť nezodpovedajú a ani ju nevykonávajú (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. októbra 2018, sp. zn. 7Sžik/1/2017, prípadne rozsudok zo 17. decembra 2015, sp. zn. 7Sž/40/2014).

34. Podporne možno tiež poukázať na článok 13 úvodných ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora podľa ktorého „ (...) subjekty verejného sektora by mali priaznivo posudzovať žiadosti o výpis z existujúcich dokumentov, keď sa takej žiadosti môže vyhovieť len jednoduchou manipuláciou. Subjekty verejného sektora by však nemali byť povinné poskytnúť výpis z dokumentu, keď je s tým spojené neprimerané úsilie (...)“, prípadne článok ods. 1 aktuálne platnej smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora, podľa ktorého „ (...) Bez toho, aby bola dotknutá kapitola V, subjekty verejného sektora a verejné podniky sprístupňujú svoje dokumenty v akomkoľvek už existujúcom formáte alebo jazyku a pokiaľ je to možné a vhodné elektronickými prostriedkami, vo formátoch, ktoré sú otvorené, strojovo čitateľné, prístupné, vyhľadateľné a opakovane použiteľné, spolu s ich metaúdajmi. Formát i metaúdaje spĺňajú podľa možnosti formálne otvorené štandardy.“ a v spojení s článkom 5 ods.

3 smernice, podľa ktorého cit.: „Z odseku 1 nevyplýva subjektom verejného sektora povinnosť vytvoriť alebo upraviť dokumenty alebo poskytnúť výňatky s cieľom zabezpečiť súlad s uvedeným odsekom, ak by si to vyžadovalo neprimerané úsilie presahujúce rámec jednoduchej operácie.“

65. Za takto nastavených východísk má správny súd za to, že orgány verejnej správy postupovali v prejednávanej veci v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. a zákonom o sociálnom poistení, keď žiadosti žalobcu o poskytnutie informácií nevyhoveli dôvodiac, že informácie podľa žalobcom požadovaných kritérií nevedú, pričom následne realizované úkony by viedli k vzniku novej informácie, ktorá skutočnosť už spadá mimo rámca zákona č. 211/2000 Z. z.

66. Prvý predpoklad považuje správny súd za splnený, keď povinná osoba takýmito informáciami v požadovanom tvare, respektíve forme nedisponuje. V tomto sám žalovaný uviedol, že nemá vytvorený zoznam všetkých súdnych konaní podľa písm. a) žiadosti (uvedenej v odseku 1 tohto rozsudku) čo

následne potvrdil aj žalovaný v napadnutom rozhodnutí. Z dôvodu, že súdne konania týkajúce sa § 238 zákona o sociálnom poistení žalovaný neeviduje, nemá ani vytvorený zoznam súdnych konaní, teda nemá ho k dispozícii, nemôže ho sprístupniť.

67. Rovnako podľa názoru správneho súdu bol splnený aj druhý predpoklad, že žiaden právny predpis neukladá žalovanému povinnosť evidovať informácie v takej forme, v akej to požadoval žalobca. Takáto povinnosť mu nevyplýva zo zákona o sociálnom poistení a ani z iného právneho predpisu.

68. Čo do otázky vytvorenia novej informácie má správny súd za to, že žalovaný nebol povinný žalobcovi požadované informácie sprístupniť, keď vyhľadávanie informácií, na základe kritérií stanovených žalobcom, je podstatne sťažené tým, že povinná osoba by mala fyzicky vyhľadávať údaje v tisíckach spisov žalovaného. Požadované informácie by bolo možné z databázy žalovaného získať, ale nie iba jednoduchým mechanickým vyhľadávaním a zapísaním do inej tabuľky ale vzhľadom na požadované informácie by bolo potrebné odborné preštudovanie a preskúmanie celého spisového materiálu každého spisu týkajúceho sa náhrady škody podľa § 238 zákona o sociálnom poistení, aby žalovaný mohol dať odpoveď na požadované informácie. Takéto vynímanie informácie z veľkého počtu spisov a ich zhromaždenie s cieľom ich poskytnutia žiadateľovi aj podľa správneho súdu možno považovať za vytváranie novej informácie, keď povinná osoba s ohľadom na obsah zákona č. 211/2000 Z. z. nie je povinná vytvárať databázu informácií, ktorou v momente podania žiadosti nedisponuje. Sprístupnenie žalobcom požadovaných informácií by si vyžadovalo nielenže fyzicky preskúmať tisíce spisov, ale z týchto následne informácie vyňať a zhromaždiť podľa kritérií požadovaných žalobcom. Základ činnosti žalovaného ako povinnej osoby, v kontexte na konkrétne požiadavky zadané žalobcom v príslušnej žiadosti, by bol podľa názoru správneho súdu založený na analýze (štúdiu) jednotlivých spisov, týkajúcich sa náhrady škody podľa § 238 zákona o sociálnom poistení, a to konkrétne za účelom zistenia informácií uvedených v odseku 1 tohto rozsudku, a v ich následnom spracovaní do odpovede podľa požiadaviek žalobcu. Z uvedeného množstva spisov by takýmto postupom povinná osoba vytvorila nové informácie. V prípade sprístupňovania informácií musí takmer vždy prebehnúť istý proces vyhľadávania či zhromažďovania, čo možno jednoznačne vyvodiť aj z § 17 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 211/2000 Z. z. Súčasne však tento proces musí byť v súlade s určitou mierou časovej, personálnej či odbornej náročnosti a jeho výsledkom nemá byť vytvorenie novej informácie. V tomto prípade by však nešlo o proces, ktorý možno od orgánu verejnej správy požadovať, ale o preskúmanie tisícok, následné zhromažďovanie a spracúvanie informácií podľa kritérií žalobcu, čím by došlo k vytvoreniu kvalitatívne novej informácie. Zo znenia zákona č. 211/2000 Z.z., a to ani vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax nemožno vyvodzovať, že orgán verejnej správy prvého stupňa a následne žalovaný mal žiadosti žalobcu vyhovieť (podporne pozri rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžik/2/2020 zo dňa 28.09.2022, sp. zn. 4Sžik/2/2020 zo dňa 29.11.2021, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sž/46/2014 zo dňa 06.10.2015, sp. zn. 2Sžo/190/2008 zo dňa 29.05.2009 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 96/2010 zo dňa 09.03.2010).

69. Na základe uvedeného správny súd konštatuje, že na vyhovenie žiadosti žalobcu by nepostačovalo len mechanické vyhľadanie a zhromaždenie údajov z jednotlivých spisov, ale bolo by potrebné nielenže vykonať analýzu (štúdium) každého jedného spisu za účelom zistenia a vyabstrahovania údaju, týkajúceho sa náhrady škody podľa § 238 zákona o sociálnom poistení, no zároveň aj štatistické spracovanie údajov takto zistených do samotného výstupu. Potom je nevyhnutné stotožniť sa podľa názoru správneho súdu s právnym názorom žalovaného, že žiadosť o poskytnutie informácie obsahovala požiadavku, ktorá si vyžaduje vyhľadávanie, zber a následné spracovanie žalobcom požadovaných informácií, ktorého výsledkom by bolo vytvorenie kvalitatívne novej informácie podľa kritérií zadaných žalobcom. Správny súd dopĺňa, že zo zákona o sociálnom poistení a ani z iných osobitných predpisov nevyplýva povinnosť žalovaného viesť evidenciu konaní podľa § 238 zákona o sociálnom poistení.

70. Správny súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na to, že účelom zákona č. 211/2000 Z. z. nie je paralyzovať činnosť orgánov verejnej moci ako povinných osôb, ale zabezpečiť poskytovanie informácií verejnosti „primeraným spôsobom“ (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 96/2010-14 zo dňa 09.03.2010).

71. Správny súd sa stotožnil aj s argumentáciou žalovaného ohľadom neposkytnutia informácií uvedených v písm. b) a písm. c) žiadosti uvedenej v odseku 1 tohto rozsudku. Opätovne ide o štatistické

spracovanie údajov tisícov spisov týkajúcich sa náhrady škody podľa § 238 zákona o sociálnom poistení. Žiadané súdne rozhodnutia sa navyše týkajú konkrétnej fyzickej osoby a obsahujú informácie týkajúce sa osobnosti a súkromia fyzickej osoby, ktoré sú informáciami o osobných údajoch, ktoré obsahujú aj osobné údaje fyzických osôb, informácie o právnickej osobe, údaje o konkrétnych dávkach sociálneho poistenia, zdravotný stav fyzickej osoby, výška vyplácaných/vyplatených sociálnych dávok a pod., ktoré sa podľa § 9 zákona č. 211/2000 Z.z. a § 170 zákona o sociálnom poistení môžu poskytnúť iba so súhlasom dotknutej osoby. K sprístupneniu informácií uvedených v písm. c) žiadosti uvedenej v odseku 1 tohto rozsudku navyše správny súd uvádza, že požadované žaloby obsahujú informácie týkajúce sa osobnosti a súkromia fyzickej osoby, ktoré žalovaný môže tiež s poukazom na § 170 zákona o sociálnom poistení a aj § 9 zákona č. 211/2000 Z.z. poskytnúť len so súhlasom dotknutej osoby.

72. Vo vzťahu k § 170 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení k zákonu č. 211/2000 Z.z. správny súd uvádza, že zákon č. 211/2000 Z.z. je všeobecným právnym predpisom poskytujúcim spoločnú úpravu, ktorá sa použije vždy, keď neexistuje špeciálna úprava. Zákon o sociálnom poistení však otázku zhromažďovania, zverejňovania a ochrany osobných údajov upravuje osobitne, teda špeciálne upravuje v § 170 a § 171. V danom prípade teda ide o konkrétnu úpravu utvárania a používania informačného systému a zároveň vymedzenie spôsobu používania, spracovávania a poskytovania údajov zhromažďovaných v informačnom systéme Sociálnej poisťovne. Údaje zo svojho informačného systému môže žalovaný poskytnúť vyslovene len so súhlasom fyzických osôb a právnických osôb, ktorých sa údaje priamo týkajú, ak zákon o sociálnom poistení alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Z dôvodu, že požadované informácie môžu obsahovať osobné údaje alebo údaje z informačného systému žalovaného, napr. zdravotný stav fyzickej osoby a pod., tak by poskytnutím týchto údajov došlo k zásahu do práva dotknutých osôb v rozpore či už so zákonom o sociálnom poistení (ako lex specialis) tak aj so zákonom č. 211/2000 Z.z. (ako lex generalis). Teda informácie o mene, priezvisku, obchodného mena žalovaného a predmet konania sú informáciami, ktoré sa týkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, informáciami v informačnom systéme žalovaného, ktorý ich môže poskytovať len v súlade s § 170 zákona o sociálnom poistení a na základe týchto informácií či už jednotlivito alebo vo vzájomnej spojitosti možno dospieť k identifikácii konkrétnych osôb a ich údajov (napr. zdravotný stav). Vzhľadom na to, že v súlade s § 170 zákona o sociálnom poistení žalovaný nedisponuje súhlasom dotknutých osôb, na základe ktorého by mohol žalovaný požadované informácie poskytnúť a taktiež neexistuje osobitný predpis, z ktorého by vyplývala povinnosť žalovaného požadované informácie sprístupniť bez súhlasu dotknutých osôb, bol záver žalovaného o neposkytnutí požadovaných informácií správny. Navyše správny súd dodáva, že žalovaný ako povinná osoba nemá povinnosť si takýto súhlas dotknutej osoby v súvislosti s podanou žiadosťou o sprístupnenie informácií vyžiadať.

73. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaný mohol poskytnúť anonymizované rozhodnutia a iné podania správny súd uvádza, že anonymizácia rozhodnutí a iných podaní, tak aby bola zachovaná ochrana osobných údajov dotknutých osôb, by si vyžadovala značnú technickú, personálnu a odbornú náročnosť a výsledok takejto činnosti žalovaného, ktorý by sa poskytol žalobcovi, by nemusel v konečnom dôsledku žalobcu uspokojiť.

74. Správny súd po preskúmaní administratívneho a súdneho spisu zistil, že nevyhovenie žiadosti žalobcu o sprístupnenie informácií z vyššie uvedených dôvodov zodpovedalo zákonnej úprave a ich neposkytnutie tak podľa názoru správneho súdu nepredstavuje negatívny zásah do práva žalobcu na informácie. Rovnako tak správny súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zahŕňa a hodnotí všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výrok rozhodnutia, podáva celkový prehľad o priebehu konania, reaguje na odvolanie žalobcu. Súd v procese preskúmania predmetného rozhodnutia nevzhladol absenciu dôvodov v rozhodnutí, na základe ktorých orgán verejnej správy vo veci rozhodol. Žalovaný vo svojom rozhodnutí riadne zdôvodnil a zrozumiteľne uviedol dôvody, pre ktoré nebolo možné žiadosti žalobcu vyhovieť a to aj v kontexte s účelom a zmyslom zákona č. 211/2000 Z. z., vec po právnej stránke správne posúdil a aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 211/2000 Z.z. a zákona o sociálnom poistení. Na základe uvedených dôvodov správny súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

75. O práve na náhradu trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 v spojení s §175 ods. 1 SSP tak, keďže vo veci úspešnému žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy konania nevznikli, žiadne si ani neuplatnil, ide o orgán štátnej správy, správny súd mu právo na náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k trovám kasačného konania správny súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho správneho

súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/40/2023 zo dňa 14.07.2023, podľa ktorého sa trovy kasačného konania sa považujú za súčasť trov konania pred správnym súdom, o ktorých má správny súd rozhodnúť rovnako, ako o všetkých ostatných trovách - teda v závislosti na tom, ako rozhodne o správnej žalobe. Z dôvodu, že žaloba bola zamietnutá, správny súd rozhodol o práve na náhradu trov kasačného konania podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 1 a 3 SSP tak, že žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania voči žalobcovi nepriznal, keďže mu trovy kasačného konania nevznikli.

76. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť do jedného mesiaca od jeho doručenia, na Správny súd v Bratislave. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.